

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., v právní věci žalobců: **a) JUDr. M. T.**, zast. JUDr. Pavlem Ungrem, advokátem se sídlem Purkyňova 547/43, Plzeň, **b) JUDr. E. T.**, **c) Zdravé životní prostředí Jenišov, z.s.**, se sídlem K Zátíší 262, Jenišov, proti žalovanému: **Český báňský úřad**, se sídlem Kozí 748/4, Praha 1, proti rozhodnutím žalovaného ze dne 23. 9. 2014, č. j. SBS 24612/2014/ČBÚ-22/1 a ze dne 23. 9. 2014, č. j. SBS 24612/2014/ČBÚ-22/2, v řízení o kasační stížnosti žalobce a) proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 2. 2. 2016, č. j. 30 A 142/2014 – 92,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Podanou kasační stížností se žalobce a) (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Plzni (dále jen „krajský soud“), kterým soud jako nedůvodnou zamítl dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jeho žalobu proti dvěma shora specifikovaným rozhodnutím žalovaného.

[2] Prvním rozhodnutím ze dne 23. 9. 2014, č. j. SBS 24612/2014/ČBÚ-22/1, žalovaný rozhodl o zamítnutí odvolání stěžovatele proti rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Sokolově ze dne 10. 3. 2006, č. j. 576/465/Ing.Ct/06, kterým stanovil společnosti Sedlecký kaolin a. s., Božičany čp. 167, dobývací prostor Jenišov, pro nepřipustnost. Druhým rozhodnutím ze dne 23. 9. 2014, č. j. SBS 24612/2014/ČBÚ-22/2, rozhodl o zamítnutí jeho odvolání proti rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Sokolově ze dne 26. 11. 2010, č. j. SBS 37328/2010/1, kterým byla uvedené společnosti povolena hornická činnost v dobývacím prostoru Jenišov, pro opožděnost.

[3] Krajský soud ve vztahu k rozhodnutí ve věci stanovení dobývacího prostoru Jenišov konstatoval, že řízení v uvedené věci bylo zahájeno na základě návrhu společnosti Sedlecký kaolin a. s., dne 29. 6. 2005 a dne 10. 3. 2006 o návrhu rozhodl správní orgán I. stupně rozhodnutím, které nabylo právní moci dne 6. 4. 2006. Pro posouzení otázky účastenství v probíhajícím řízení o stanovení dobývacího prostoru Jenišov byla určující existence hmotněprávního vztahu konkrétní fyzické osoby k nemovitostem, ze kterých by konkrétní vlastník těchto pozemků mohl odvozovat své přímé dotčení na svých právech.

[4] V době zahájení správního řízení a v jeho průběhu byly prokazatelně pozemky ve vlastnictví právních předchůdců stěžovatele a žalobkyně b). Podle názoru soudu nelze přehlédnout kontinuitu právního postavení tehdejších vlastníků pozemků a jejich právních nástupců, kteří do jejich právního postavení vstoupili a stali se fyzickými osobami, kterým svědčilo vlastnické právo k pozemkům.

[5] Právní předchůdci stěžovatele a žalobkyně b) však žádné právně relevantní kroky ve vedeném správním řízení neučinili a o účastenství v řízení o stanovení dobývacího prostoru neusilovali. Stěžovatel a žalobkyně b) při akceptaci jejich právního nástupnictví po předchozích vlastnících učinili první procesní úkon směřující k dosažení účastenství ve vedeném řízení až dne 25. 7. 2014, a to konkrétně podáním odvolání stěžovatele. Skutečnost, že stěžovatel a žalobkyně b) nabyli vlastnictví k pozemkům až 22. 8. 2008, nebyla podle názoru soudu důvodem pro vyslovení nepřipustnosti odvolání, ale žalovaný měl posuzovat výše uvedené skutečnosti z pohledu včasnosti podaného odvolání. V řízení o stanovení dobývacího prostoru Jenišov bylo namíste posuzovat, zda stěžovatel jako odvolatel respektoval lhůty plynoucí z § 84 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), a pokud nikoli, bylo namíste vyhodnotit podané odvolání nikoliv jako nepřipustné, ale jako opožděné. Přestože žalovaný touto cestou nepostupoval, soudem shledané pochybení bylo vyhodnoceno jako vada řízení, která svojí podstatou nemohla mít vliv na rozhodnutí konečné.

[6] Ve vztahu k rozhodnutí o povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Jenišov soud dospěl k závěru, že žalovaný správně vyhodnotil odvolání stěžovatele jako opožděně podané. Opřel se o výklad § 84 odst. 1 správního řádu, který podpořil judikaturou Nejvyššího správního soudu. Krajský soud mj. konstatoval, že otázka účastenství v řízení není závislá výlučně na procesní aktivitě správního orgánu, event. navrhovatele, jehož návrhem je správní řízení zahájeno, ale je závislá též na konkrétní procesní aktivitě fyzických i právnických osob, jako potenciálních účastníků správních řízení.

[7] Rozhodnutí žalovaného neshledal ani nicotná. K ostatním žalobním námitkám, mimo jiné i k těm napadajícím nezákonnost procesu posuzování vlivu na životní prostředí a vydaného stanoviska EIA, soud uvedl, že jejich společnou podstatou je tvrzená nesprávná aplikace právních předpisů v rovině věcné. Soud však v tomto ohledu zdůraznil, že předmětem řízení před žalovaným bylo toliko posouzení procesních otázek přípustnosti, případně včasnosti podaných odvolání stěžovatele.

[8] Žalobu žalobkyně b) krajský soud odmítl pro nepřipustnost dle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s ve spojení s § 68 písm. a) s. ř. s. pro nevyčerpání řádných opravných prostředků v řízení před správním orgánem, které zvláštní zákon připouštěl. Žalobu žalobce c) krajský soud odmítl jako podanou zjevně neoprávněnou osobou dle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. V jeho případě dospěl k závěru, že nespĺňuje zákonné podmínky, za kterých by se stal účastníkem řízení o stanovení dobývacího prostoru i řízení o povolení hornické činnosti v tomto dobývacím prostoru.

pokračování

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[9] Stěžovatel napadl výroky I., II. a V. rozsudku krajského soudu kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[10] Je si vědom, že zásadní otázkou, kterou je nutné hodnotit, je včasnost jím podaného opravného prostředku ve smyslu § 84 odst. 1 správního řádu. Má však za to, že právní řád jako celek nemůže nepřipustit možnost procesní obrany, a to i po uplynutí formálně stanovených lhůt, za situace, kdy skutkové okolnosti naznačují nedostatek dobré víry a porušení zákonem stanovených procesních pravidel. Postupem správního orgánu a hlavního účastníka řízení byly vytvořeny překážky účastenství. Ustanovení § 84 odst. 1 správního řádu je nutné vykládat v souladu s nálezem Ústavního soudu ve věci sp. zn. I. ÚS 3138/10, tj. že při výkladu a aplikaci právních předpisů nelze pomíjet jejich účel a smysl, který není možné hledat jen ve slovech a větách. Je třeba nalézat i principy uznávané demokratickými právními státy.

[11] Poukazuje na záměrné nesprávné vymezení účastníků řízení ze strany správního orgánu prvního stupně. Ani hlavní účastník řízení (těžbařská společnost) nebyl v dobré víře. Dle § 28 odst. 1 písm. e) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „horní zákon“), měla tato společnost povinnost doložit seznam fyzických a právnických osob, které připadaly v úvahu jako účastníci řízení.

[12] Polemizuje s krajským soudem ohledně dostupnosti informací týkajících se stanovení dobývacího prostoru v obci Jenišov. Posuzovaná věc přesahuje jeho vlastní zájem, protože těžba bude v blízkosti až stovek rodinných domů, což bude mít za následek vliv na zdraví těchto lidí. Posuzovaná věc je hodna zvláštního posouzení a citlivého výkladu. Soud by se měl proto odchýlit od doslovného znění § 84 odst. 1 správního řádu. Nelze tolerovat výklad, který by měl lhůty obsažené v tomto ustanovení za absolutně objektivní. Tyto lhůty považuje za relativně objektivní, kdy korektiv dané relativnosti spatřuje v tom, že lhůta nepočte běžet subjektu, který byl ze zákona účastníkem řízení, správní orgán i hlavní účastník o něm věděli, avšak jednáno s ním nebylo, a byly vytvořeny překážky se o takovém řízení dozvědět.

[13] Stěžovatel dále uvádí, že uplatňoval právo na zrušení stanoviska k posouzení vlivů na životní prostředí (EIA) Ministerstva životního prostředí ze dne 8. 2. 2005, č. j. 530/45/734/OPVI/05. Takto také mj. vymezil předmět řízení a žalobní body. Vzhledem k tomu, že krajský soud nevyčerpal celý předmět řízení, resp. nerozhodl o návrhu stěžovatele na rozsudečný výrok, zatížil své řízení vadou, která mohla mít vliv na zákonnost napadeného rozsudku. Dále obsáhle argumentuje, z jakého důvodu se domnívá, proč lze stanovisko EIA napadnout přímo správní žalobou. Má za to, že stanovisko EIA je rozhodnutím ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[14] Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[15] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že obvodní báňský úřad nebyl apriorně povinen jednat jako s účastníky řízení se všemi obyvateli obce Jenišov. Samotná realizace záměru dobývání výhradního ložiska kaolinu v dobývacím prostoru Jenišov byla navržena tak, aby již na hranici lomu nedocházelo k překračování zákonných imisních limitů pro prašný spad. Vyjmenoval podmínky, na základě kterých dospěl prvoinstanční správní orgán k závěru, že nedojde k omezování ani dotčení práv vlastníků sousedních nemovitostí nad limity stanovené právními předpisy. To, že se stěžovatel do obce Jenišov přistěhoval až po proběhnutí celého

procesu EIA, nebyl o záměru a o pravomocně stanoveném dobývacím prostoru svými právními předchůdci (majiteli dotčených nemovitostí) informován a ani sám situaci v okolí nezjišťoval (např. nahlédnutím do územního plánu sídelního útvaru Jenišov či dotazem na příslušnou obec), nemůže být kladeno za vinu správnímu orgánu, který po skončení procesu EIA vedl navazující řízení o stanovení dobývacího prostoru a následně o povolení hornické činnosti. Nedostatek dobré víry hlavního účastníka (tj. těžební organizace) při vydání napadeného rozhodnutí je založena na spekulacích. Neshledal důvod k prolamování právní jistoty všech účastníků řízení.

[16] Navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[17] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů, ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[18] Předmětem sporu v projednávané věci byla pouze otázka včasnosti odvolání proti rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru Jenišov a proti rozhodnutí o povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Jenišov. Krajský soud proto nemohl výše specifikovaná rozhodnutí přezkoumat v rovině věcné, ale pouze v rovině procesní z hlediska včasnosti uplatněného řádného opravného prostředku. Pouze a jenom v takto vymezeném prostoru mohl soud rozhodnout o zákonnosti napadených rozhodnutí.

[19] Skutkově lze projednávanou věc charakterizovat tak, že dne 29. 6. 2005 k návrhu Sedlecký kaolin a. s. bylo zahájeno před Obvodním báňským úřadem v Sokolově řízení o stanovení dobývacího prostoru Jenišov. Dne 10. 3. 2006 Obvodní báňský úřad v Sokolově vydal rozhodnutí č. j. 576/465/Ing.Ct/06, kterým dle § 27 odst. 1 horního zákona stanovil dobývací prostor Jenišov ve specifikovaném plošném rozsahu pro těžbu ložiska Jenišov - výsypka vyhrazeného nerostu kaolin s tím, že dobývací prostor se rozkládá na označených pozemkových parcelách. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 6. 4. 2006. Kupní smlouvou sepsanou dne 8. 8. 2007 manželé M. T. a Mgr. E. T. jako kupující nabyli od prodávajících manželů Ing. Č. K. a Z. K. pozemek parc. č. X v Jenišově. Kupní smlouvou uzavřenou dne 22. 8. 2008 nabyli manželé M. T. a E. T. jako kupující od prodávajících P. Š. a společnosti Lafonté s.r.o., pozemek p. č. X v k.ú. Jenišov. Stěžovatel prvostupňové rozhodnutí Obvodního báňského úřadu v Sokolově ze dne 10. 3. 2006 ve věci stanovení dobývacího prostoru získal do své dispozice dne 10. 7. 2014. Dne 25. 7. 2014 toto rozhodnutí napadl odvoláním.

[20] Ve věci povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Jenišov bylo řízení zahájeno na návrh uvedené společnosti dne 1. 7. 2010. Prvostupňový orgán vydal dne 26. 11. 2010 rozhodnutí o povolení hornické činnosti, č. j. SBS 24612/2014/ČBÚ-22/2. Dne 16. 12. 2010 nabylo toto rozhodnutí právní moci. Dne 10. 7. 2014 se rozhodnutí o povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Jenišov dostalo do dispozice stěžovatele, který vůči němu podal dne 25. 7. 2014 odvolání.

[21] Stěžovatel trvá na tom, že je opomenutým účastníkem obou správních řízení a zdůrazňuje, že s veřejností nebylo jednáno záměrně. Rozhodnutí považuje za nezákonná, povolená hornická činnosti povede ke zhoršení životního prostředí a zdraví obyvatel rodinných domů v okolí, proto podal proti výše uvedeným rozhodnutím odvolání.

pokračování

[22] Odvolání bylo přezkoumáno v režimu správního řádu. V situaci, kdy již správní orgán I. stupně vydá rozhodnutí ve věci samé, může se opomenutý účastník bránit zejména podáním odvolání. Na případ, kdy rozhodnutí není doručeno osobě, která materiálně účastníkem řízení byla, nepochybně dopadá § 84 správního řádu, který v odst. 1 stanoví, že osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků; zmeškání úkonu nelze prominout. Ustanovení tohoto odstavce neplatí pro účastníky uvedené v § 27 odst. 1 správního řádu.

[23] Správní řád kromě účastníků hlavních (viz § 27 odst. 1), dále vymezuje tzv. účastníky vedlejší (viz § 27 odst. 2) a účastníky řízení podle zvláštního zákona (viz § 27 odst. 3 správního řádu).

[24] Podle § 28 odst. 2 horního zákona účastníky řízení o stanovení dobývacího prostoru jsou navrhovatel, fyzické a právnické osoby, jejichž vlastnická práva a jiná práva k pozemkům nebo stavbám mohou být rozhodnutím o stanovení dobývacího prostoru přímo dotčena. Obec, v jejímž územním obvodu se dobývací prostor nachází a obec, v jejíchž území obvody mohou být stanovením dobývacího prostoru dotčeny. Dle § 18 odst. 1 zákona č. 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě, ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o hornické činnosti“), účastníky řízení o povolení hornické činnosti jsou žadatel, investor, vlastník důlního díla a občané, jejichž práva a právem chráněné zájmy nebo povinnosti mohou být povolením dotčeny, a obec, v jejímž územním obvodu má být hornická činnost vykonávána.

[25] Výše uvedené zvláštní zákony vymezují účastníky řízení o stanovení dobývacího prostoru a povolení hornické činnosti taxativním výčtem. Za této situace při zařazování takových účastníků řízení do příslušné procesní kategorie dle § 27 odst. 1 nebo odst. 2 správního řádu je vždy třeba vycházet z toho, zda osobám, jimž postavení účastníka řízení přiznává zvláštní zákon, rozhodnutí má nebo nemá založit, změnit nebo zrušit právo anebo povinnost nebo prohlásit, že právo nebo povinnost mají nebo nemají. V řízení o žádosti je třeba hodnotit, zda se jedná o žadatele, příp. o dotčenou osobu, na kterou se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. (srov. VEDRAL, J., *Správní řád. Komentář*. II. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2012, s 338 -339).

[26] Soud má za to, že v projednávaném případě je nutné procesní postavení stěžovatele posuzovat optikou tzv. vedlejšího účastníka řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu. Napadená rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru a povolení hornické činnosti vznikla z řízení o žádosti žadatele, jímž stěžovatel nebyl. Není ani dotčenou osobou, na kterou se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel nepochybně mohl být přímo dotčen na svém vlastnickém právu, popř. jiném právu k pozemkům, resp. právu a právem chráněného zájmu nebo povinnosti, které mohou být povolením hornické činnosti dotčeny. Svědčilo by mu proto účastenství dle § 27 odst. 2 správního řádu.

[27] Jelikož stěžovateli rozhodnutí nebylo správním orgánem oznámeno a ani s ním nebylo jednáno, mohl podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým je správní orgán oznámil. Pro začátek

běhu jednorozční objektivní lhůty je tedy rozhodné, kdy bylo rozhodnutí oznámeno poslednímu z účastníků, kterým je správní orgán oznámil. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 9. 1. 2008, č. j. 1 As 45/2007 - 48, konstatoval, že „[s]oučasné je třeba vnímat ustanovení § 84 nového správního řádu jako výslovnou vůli zákonodárce umožnit opomenutému účastníku řízení podat odvolání proti správnímu rozhodnutí, které mu nebylo oznámeno. Toto ustanovení je přitom nutno vztáhnout nejen na případy, kdy se účastník sice účastnil celého správního řízení, avšak konečné rozhodnutí mu nebylo doručeno, ale i na případy, kdy potenciální účastník o správním řízení vůbec nevěděl, neparticipoval na něm, a tudíž mu ani konečné rozhodnutí doručeno nebylo.“

[28] Rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru v Jenišově nabylo právní moci dne 6. 4. 2006. Odvolání bylo podáno dne 25. 7. 2014. Rozhodnutí o povolení hornické činnosti v dobývacím prostoru Jenišov nabylo právní moci dne 16. 12. 2010. Odvolání podal stěžovatel rovněž dne 25. 7. 2014. V projednávané věci je tedy nepochybné, že stěžovatel podal odvolání opožděně, po uplynutí jednorozční objektivní lhůty. Sám si je této skutečnosti plně vědom, čemuž odpovídá i jeho argumentace uvedená v kasační stížnosti.

[29] Soud nemůže přisvědčit námitkám, že by stěžovatel měl mít možnost procesní obrany, a to i po uplynutí zákonem stanovených lhůt. Lhůty stanoví v procesním právu časové období, ve kterém je třeba učinit určitý úkon v řízení. V případě odvolací lhůty dle správního řádu se jedná o zákonnou lhůtu, přičemž správní řád stanoví, že její zmeškání nelze prominout. Nedodržení zákonné procesní lhůty má vždy určité procesní důsledky, v případě odvolacího správního řízení dojde k zamítnutí podaného odvolání pro opožděnost. Soud není oprávněn takto zákonodárcem nastavená pravidla měnit či vykládat zcela v rozporu se zákonem. Výklad zastávaný stěžovatelem není výkladem hledajícím smysl či účel zákona, nýbrž výkladem „contra legem“, kterým by navíc soud zasáhl do právní jistoty ostatních účastníků řízení.

[30] Nedostatek dobré víry ze strany žadatele o stanovení dobývacího prostoru, popř. o povolení k hornické činnosti na uvedeném závěru nemůže nic změnit. Výtky stěžovatele k průběhu obou správních řízení, především k tomu, že se jej neúčastnila ani jedna fyzická osoba, soud z pohledu běžného občana naprosto chápe. Nicméně nemá žádné oprávnění takovým výtkám jakýmkoli způsobem vyhovět. Na druhou stranu se ale soud ztotožňuje i s tvrzením krajského soudu, že otázka účastenství není závislá výlučně na procesní aktivitě správního orgánu, event. navrhovatele, jehož návrhem je správní řízení zahájeno, ale je závislá též na konkrétní procesní aktivitě fyzických a právnických osob jako potenciálních účastníků správních řízení.

[31] Z obsahu správního spisu soud zjistil, že veřejného projednání posudku a současně dokumentace dle § 17 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „zákon o posuzování vlivů“), konaného dne 16. 12. 2004, se zúčastnili i běžní občané z Jenišova. K povědomí o záměru mělo přispět také vyvěšení stanoviska k posouzení vlivů provedeného záměru na životní prostředí na úřední desce dotčených obcí. To svědčí o tom, že v obci o tomto záměru existovalo určité povědomí a i když stěžovatel v té době nebyl vlastníkem nemovitostí v Jenišově, mohl učinit dotaz na příslušné orgány v obci. Primárně však měl příslušné informace získat od prodávajícího při uzavírání kupní smlouvy na nemovitosti, příp. z územního plánu obce.

[32] Dále se soud zabýval námitkou, dle které krajský soud nevyčerpal celý předmět řízení (stěžovatel zpochybňoval stanovisko EIA a domáhal se jeho zrušení, měl za to, že toto stanovisko lze napadnout žalobou dle § 65 s. ř. s.). Soud zdůrazňuje, že krajský soud tyto námitky žádným způsobem neopomněl, naopak je vyhodnotil jako zjevně nedůvodné. Stěžovatel totiž napadal nesprávnou aplikaci právních předpisů v rovině věcné, které však správní orgány vůbec

pokračování

neaplikovaly, neboť předmětem řízení před žalovaným bylo toliko posouzení procesních otázek přípustnosti, případně včasnosti podaného odvolání.

[33] Krajský soud dospěl ke zcela správnému závěru, že stanovisko EIA lze soudně přezkoumat až v případě věcného přezkumu žalobou napadených rozhodnutí.

[34] S názorem stěžovatele, že stanovisko EIA lze samostatně napadnout správní žalobou, se ztotožnit nelze. Ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu dospěla k názoru, že stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (EIA) podle § 10 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí není samostatně přezkoumatelné ve správním soudnictví. V souladu s čl. 9 Úmluvy o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí, vyhlášené ve Sbírce mezinárodních smluv ČR pod č. 124/2004 Sb. m. s. (dále jen „Aarhuská úmluva“), a čl. 10a směrnice o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí č. 85/337/EHS, ve znění směrnice č. 97/11/ES a směrnice č. 2003/35/ES (dále jen „směrnice EIA“), je možné toto stanovisko přezkoumávat až v rámci konečného rozhodnutí, jehož je stanovisko podkladem (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 8. 2007, č. j. 1 As 13/2007 – 63, publ. pod č. 1461/2008 Sb. NSS, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 1 As 39/2006 – 55, a ze dne 4. 6. 2013, č. j. 2 As 37/2013 - 85). Podobně Ústavní soud při přezkumu souladu rozhodnutí odmítajícího soudní přezkum stanovisek vydávaných právě dle § 10 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí uvedl následující: „Je tak zřejmé, že předmětné stanovisko může být soudem meritorně přezkoumáno, avšak teprve tehdy, když dojde k reálnému zásahu do právní sféry stěžovatele správním rozhodnutím, jebož podkladem bude právě toto stanovisko.“ (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 22. 11. 2006, sp. zn. I. ÚS 637/06).

[35] Nad rámec výše uvedeného soud uvádí, že účinností zákona č. 39/2015 Sb. (tj. až po podání žaloby ze strany stěžovatele) má stanovisko EIA formu závazného stanoviska ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. Samostatný soudní přezkum stanoviska EIA je rovněž vyloučen, stejně jako není možný ve vztahu k jakýmkoli jiným závazným stanoviskům (rozhodující není formální označení aktu, nýbrž jeho materiální charakter, tj. že jde toliko o akt podkladový, jenž se subsumuje pod správní rozhodnutí). Závazné stanovisko, naplňující znaky § 149 odst. 1 správního řádu, totiž nespĺňuje definiční znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Výluka ze soudního přezkumu vyplývá z § 70 písm. a) s. ř. s. Přezkum zákonnosti stanoviska EIA a postupu, který předcházel jeho vydání, je možný pouze v rámci žaloby proti rozhodnutí vydanému v navazujícím řízení. Přezkum stanoviska EIA je tímto způsobem umožněn § 75 odst. 2 s. ř. s. (k tomu srov. Bahýřová, L., Kocourek, T., Vomáčka, V.: *Zákon o posuzování vlivů na životní prostředí*. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 80).

[36] Krajský soud částečně pochybil v tom, že formálně správně měl žalobu v části týkající se návrhu na zrušení stanoviska EIA odmítnout bez jejího věcného projednání. Tato vada však sama o sobě není vadou, která by mohla mít za následek nezákonnost napadeného rozsudku. Do práv stěžovatele proto postupem soudu zasaženo být nemohlo. Zrušení napadeného rozsudku pouze z tohoto důvodu by bylo pouhým formalismem, který by k účinné ochraně stěžovatelových práv žádným způsobem nevedl.

IV. Závěr a náklady řízení

[37] S ohledem na výše uvedené dospěl soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s., dle kterého o kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud zpravidla bez jednání.

[38] O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Z uvedených důvodů soud rozhodl, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. září 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu